

Model

voor een regeling van werkzaamheden van een ring van gemeenten (Ord. 4-17)

I. Inleiding

1. De ring van gemeenten volgens de kerkorde

Als gevolg van de besluiten van de generale synode over Kerk 2025 en bijbehorende wijzigingen van de kerkorde zullen er met ingang van 1 mei 2018 binnen het ressort van elke (nieuwe) classis **ringen van gemeenten** worden ingesteld. Deze ringen hebben tot taak het *kerkelijk gesprek* tussen de gemeenten van een ring te bevorderen en zelf ook te voeren, en ook op andere wijze de *saamhorigheid van de gemeenten* te bevorderen. Daarmee geeft de ring gestalte aan de kerkordelijke taak van de gemeenten in de classis tot verantwoordelijkheid voor elkaar.

In het kader van deze opdracht kunnen de kerkenraden in een ring regelmatig vergaderingen van gemeenteleden en/of ambtsdragers beleggen. Daarnaast hebben de ringen van gemeenten een rol te vervullen bij de verkiezing van de afgevaardigde ambtsdragers naar de classicale vergadering.

Een en ander is geregeld in ordinantie 4-17. Deze bepaling luidt als volgt:

1. *De gemeenten worden door het breed moderamen van de classicale vergadering samengebracht in ringen. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan op verzoek van een aantal kerkenraden de betrokken gemeenten samenbrengen in een nieuwe ring.*
2. *De ring – daarin samenwerkend met de voorzitter van het classicale college voor de visitatie – geeft gestalte aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar, onder meer door het stimuleren en zelf voeren van het kerkelijk gesprek en het op andere wijze bevorderen van de saamhorigheid van de gemeenten in het nakomen van hun taak en roeping. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan met het oog hierop een vergadering van ambtsdragers van kerkenraden in een ring bijeenroepen. Hij doet dit in elk geval indien minstens vijf (wijk)kerkenraden hierom verzoeken.*
3. *De kerkenraden in een ring kunnen gezamenlijk besluiten tot het regelmatig houden van vergaderingen van ambtsdragers.*

Om ervoor te zorgen dat er per 1 mei 2018 deze ringen overal zijn gevormd en wat dat betreft geen vacuüm ontstaat, is bij overgangsbepaling (88a sub h) bepaald dat de gemeenten die op 30 april 2018 waren ingedeeld in een classis, per 1 mei 2018 samen een ring vormen. De bepaling luidt :

- h. Per 1 mei 2018 worden de gemeenten die op 30 april 2018 waren ingedeeld in een classis, geacht door de classicale vergadering te zijn samengebracht in een ring (...).*

De samenstelling van een ring kan op elk gewenst moment door de nieuwe classicale vergadering worden gewijzigd, op verzoek van een aantal kerkenraden die samen een andere of nieuwe ring willen vormen. Ook kunnen individuele gemeenten om indeling in een andere ring vragen.

Richtinggevend voor de vorming van nieuwe ringen of een individuele herindeling is dat er in één ring voldoende verscheidenheid tussen gemeenten aanwezig is om te kunnen komen tot een echte

ontmoeting als kerk. Dit zal ook meewegen bij het bepalen van de grootte van de ring: groot genoeg om de verscheidenheid te garanderen, klein genoeg om elkaar goed te leren kennen met het oog op uitwisseling en samenwerking.

2. Lichte constructie, maar niet vrijblijvend

De ring van gemeenten is ingesteld als een *'lichte hulpconstructie'* om de verantwoordelijkheid voor de ontmoeting van de gemeenten ergens neer te leggen. Voor 1 mei 2018 was de klassicale vergadering zelf verantwoordelijk voor de organisatie en inhoud van deze ontmoeting. Sinds de Reformatie heeft het samen kerk-zijn van de gemeenten gestalte gekregen binnen de klassicale vergadering. Nu deze vergadering niet langer uit afgevaardigden van alle gemeenten bestaat, zijn de gemeenten in een classis er voortaan zelf verantwoordelijk voor dat de onderlinge ontmoeting plaatsvindt. Om dit organisatorisch vorm te geven is teruggesproken op een oude hervormde structuur, de ring van gemeenten, zij het in een nieuw jasje.

Dat een en ander in een kerkordebepaling is gevat, geeft aan dat het bij bevorderen van ontmoeting en saamhorigheid van gemeenten om een *opdracht* gaat. In de traditie van onze Protestantse Kerk vormen de gemeenten samen de kerk. Artikel II-2 van de Kerkorde zegt het zo: *De Protestantse Kerk in Nederland bestaat uit al de gemeenten, te weten de protestantse gemeenten, de hervormde gemeenten, de gereformeerde kerken en de evangelisch lutherse gemeenten.* Samen zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het wel en wee van de hele kerk en de gemeenten onderling. Daarom komen ambtsdragers uit de kerkenraden bovenplaatselijk samen in de klassicale vergadering en de generale synode. En daarom zoeken gemeenten met elkaar het gesprek over geloof en kerk-zijn in deze tijd.

3. Samenwerkingsrelaties

De ring van gemeenten is kerkordelijk ingebed in de taak en structuur van de *classicale vergadering*. Deze heeft onder meer tot taak om *'gestalte te geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar, onder meer door het bevorderen van de ontmoeting van gemeenten'*. Daarbij moet de klassicale vergadering *'erop toezien dat de ringen aan de ontmoeting van gemeenten gestalte geven.'* Hiermee wordt onderstreept dat de ontmoeting van de gemeenten met het oog op samen kerk-zijn een taak van de klassicale vergadering blijft, ook al is deze toevertrouwd aan de ring, en dat deze ontmoeting geen vrijblijvende zaak is. De klassicale vergadering houdt in de gaten dat de ontmoeting plaatsvindt en dat deze ook kwaliteit heeft. Daarbij heeft de klassicale vergadering de taak om te zorgen dat de ringen worden gevormd en dat elke gemeente daarin wordt opgenomen. Ook bij de *verkiezing van afgevaardigden* naar de klassicale vergadering heeft de ring van gemeenten haar rol te spelen.

Namens de klassicale vergadering ziet de voorzitter van het klassicale college voor de visitatie erop toe, dat de ringen hun taken en verantwoordelijkheden vervullen. Ook de *werkgemeenschappen van predikanten* zijn geroepen om bij te dragen aan de kwaliteit van de ontmoeting van gemeenten. De ringen werken met de voorzitter van de visitatie en de werkgemeenschappen samen. Soms hebben zij rechtstreeks te maken met de *classispredikant*, die als geestelijk leider weer tot taak heeft om de ontmoeting van gemeenten van inspiratie en richting te voorzien.

Een en ander is in de kerkorde te vinden in ordinantie 4-15-1, ord. 10-5-1, ord. 4-18 en de Generale regeling verkiezing leden klassicale vergadering.

4. Model als handreiking

Voor de ring wordt in de kerkorde vrijwel niets geregeld. De ring is geen kerkelijke bestuurslaag waar besluiten worden genomen, die bij kerkorde zijn bepaald. Er zijn enkel taken die vorm en inhoud moeten krijgen. Het is geheel aan de kerkenraden van de gemeenten binnen een ring overgelaten hoe men deze taken wil vormgeven en organiseren. In principe is het mogelijk dat niet alleen ambtsdragers, maar ook gemeenteleden worden betrokken in de ontmoeting van gemeenten. Toch is in de consideraties over deze nieuwe kerkordebepaling gevraagd om een *handreiking in de vorm van een model*. Aan die wens wordt in dit model voor een regeling van werkzaamheden tegemoet gekomen.

Hieronder wordt aangegeven hoe het zou kunnen. Ook worden alleen de hoogstnoodzakelijke onderdelen beschreven: samenstelling, taken, taakverdeling, relaties, financiën.

II. Model - regeling voor de werkzaamheden voor een ring van gemeenten

1. Naam en samenstelling

1.1. De ring van gemeenten wordt aangeduid als (naam)

1.2. De ring van gemeenten (..... [naam]) bestaat uit de navolgende gemeenten:
(opsomming van alle (wijk)gemeenten van de ring)

2. Taken

2.1. Aan de ring van gemeenten is opgedragen gestalte te geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar door het voeren van het kerkelijk gesprek en het op andere wijze bevorderen van de saamhorigheid van de gemeenten in het nakomen van hun taak en roeping.

2.2. De ring van gemeenten heeft tot taak:

- vorm en inhoud geven aan de ontmoeting van ambtsdragers en/of leden van de (wijk)gemeenten van de ring rond actuele thema's inzake geloof en (samen) kerk-zijn;
- bevorderen van de saamhorigheid van gemeenten in het omzien naar elkaar, uitwisseling van ervaringen, het geven en ontvangen van advies en ondersteuning en/of het zoeken van samenwerking indien nodig;
- meewerken aan de verkiezing van leden van de classicale vergadering vanuit de ring en het onderhouden van contacten met deze afgevaardigden;
- bevorderen van gemeenschappelijke activiteiten van gemeenten.

2.3. Met het oog op deze taken kan het breed moderamen van de classicale vergadering een vergadering van ambtsdragers in de ring bijeenroepen. Hij doet dat in elk geval, indien minstens vijf (wijk)kerkenraden hierom verzoeken.

2.4. De kerkenraden in de ring kunnen gezamenlijk besluiten tot het regelmatig houden van vergaderingen van ambtsdragers.

3. Taakverdeling

3.1. De kerkenraden in de ring wijzen jaarlijks minimaal 3 ambtsdragers en/of gemeenteleden aan die als stuurgroep gezamenlijk belast worden met de organisatie en coördinatie van de activiteiten van de ring.

OF:

De (wijk)kerkenraden in de ring zijn gedurende 1 kalenderjaar elk bij toerbeurt belast met de organisatie en coördinatie van de activiteiten van de ring. Daartoe stellen de kerkenraden van de ring gezamenlijk een rooster op. De betreffende kerkenraad wijst minimaal 3 ambtsdragers of gemeenteleden aan die gedurende dat jaar als stuurgroep van de ring optreden.

3.2. De werkgemeenschap van predikanten en kerkelijk werkers in de ring wijst jaarlijks bij toerbeurt 1 lid uit hun midden aan die als adviseur deelneemt aan de werkzaamheden van de stuurgroep.

3.3. Op voorstel van de stuurgroep stellen de kerkenraden in de ring jaarlijks gezamenlijk een programma voor hun ontmoetingsbijeenkomsten en bijbehorend communicatieplan vast.

3.4. Kerkenraden of colleges van gemeenten binnen de ring die met elkaar samenwerken of samenwerking met andere kerkenraden of colleges zoeken, informeren de stuurgroep van de ring hierover. Zo nodig bemiddelt de stuurgroep tussen de gemeenten van de ring met het oog op uitwisseling van kennis en ervaring en/of het geven van onderlinge bijstand.

4. Relaties

4.1. De stuurgroep houdt de voorzitter van het classicale college voor de visitatie op de hoogte van de activiteiten van de ring. Ook zendt de stuurgroep de uitnodiging voor een ontmoetingsbijeenkomst toe aan het classicale college voor de visitatie en (ter kennisname) aan de classispredikant.

4.2. De stuurgroep overlegt bij het ontwikkelen van het jaarplan tevoren met de werkgemeenschap van predikanten en kerkelijk werkers over zijn inhoudelijke bijdrage aan de ontmoetingsbijeenkomsten van de ring.

4.3. De stuurgroep werkt namens de ring van gemeenten mee aan de voorbereidingen van de verkiezing van de leden van de classicale vergadering door het breed moderamen van deze vergadering. Indien de meerderheid van de kerkenraden van de ring daarmee instemt, organiseert de stuurgroep in samenwerking met het breed moderamen een vergadering van afgevaardigden van de kerkenraden, waarin deze verkiezing plaatsvindt. Een en ander volgens hetgeen in de generale regeling voor de verkiezing van leden van de classicale vergadering daarover is vastgesteld.

5. Financiën

5.1. De kosten van de activiteiten van de ring van gemeenten komen primair ten laste van de financiële reserves van de classicale vergadering die bestemd zijn voor het werk van de ring (...., naam) en, indien nodig, van de gemeenten van de ring gezamenlijk.

5.2. De stuurgroep stelt jaarlijks een begroting en een financieel jaaroverzicht op, ter vaststelling door de kerkenraden van de ring. Deze documenten worden toegezonden aan de financiële commissie van de classicale vergadering.

5.3. De kerkenraden wijzen in gezamenlijk overleg jaarlijks, al of niet bij toerbeurt, een college van kerkrentmeesters aan dat de financiën van de ring beheert en administreert. Begroting en jaaroverzicht van de ring wordt door dit college opgesteld in overleg met de stuurgroep.

Vastgesteld door de regiegroep Kerk 2025 / 15-12-2017